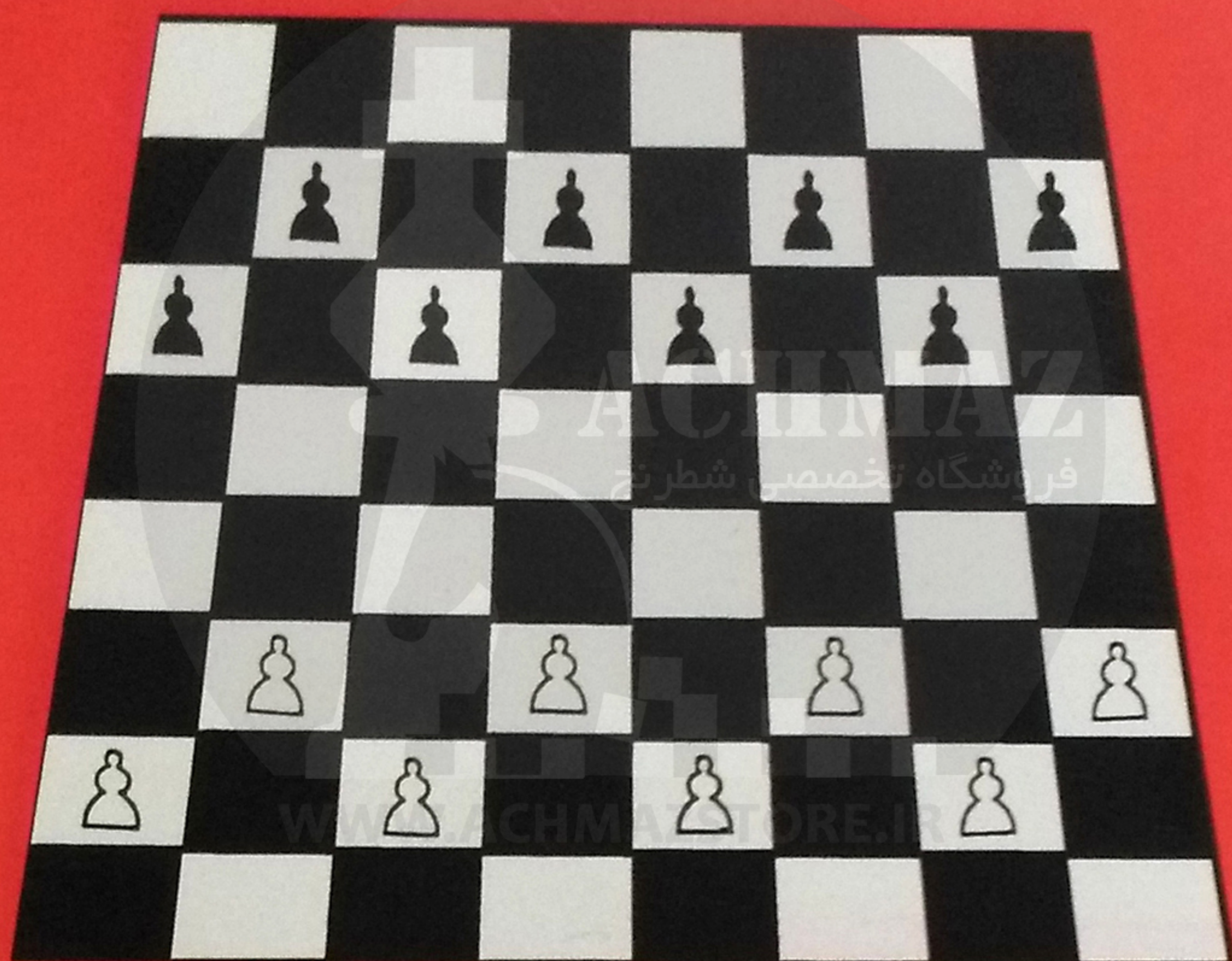

قدرت پیاده در شطرنج

هانس کموخ

ویراسته رضا رضایی

ترجمه عنایت گنجیان

بنام خداوند جان و خرد
کزین برتر اندیشه برنگذرد

قدرت پیاده در شطرنج

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

هانس کموخ

ترجمه: عنایت الله گنجیان

WWW.ACHMAZSTORE.IR

ویراستار: رضا رضایی

انتشارات فرزین

سرشناسه	کموخ، هانس
عنوان و نام پدید آور	Knoech, Hans
مشخصات نشر	قدرت پیاده در شطرنج/ هانس کموخ، ترجمه عنایت گنجیان، ویراسته رضا رضایی
مشخصات ظاهری	تهران: فرزین، ۱۳۷۲
شابک	۲۴۹ ص - مصور
یادداشت	۲۰۰۰ ریال، ۷-۶۰۰-۹۰۰-۹۶۲، چاپ دوم، ۷-۶۸-۵۰۱۷-۶۰۰-۹۷۸
یادداشت	عنوان اصلی: Pawn Power in chess
یادداشت	چاپ دوم: ۱۳۹۶ (فبا)
یادداشت	واژه نامه
موضوع	پیاده (شطرنج)
شناسه فروده	گنجیان، عنایت الله، ۱۳۳۱ - مترجم
رده بندی کنگره	۱۳۷۲ ک ۹ پ ۵ / ۱۴۵۱ GV
رده بندی دیویی	۷۹۴ / ۱۴۲
شماره کتابشناسی ملی	۷۲-۳۸۲۷ م

فرزین

فروشگاه تخصصی شطرنج انتشارات فرزین

قدرت پیاده در شطرنج

نویسنده: هانس کموخ

ترجمه: عنایت الله گنجیان

ویراستار: رضا رضایی

چاپ و صحافی: چاپ دیجیتال گوتنبرگ

شمارگان: ۱۰۰ جلد

چاپ دوم: ۱۳۹۶

بها: ۱۸۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-5017-68-7

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۰۱۷-۶۸-۷

انتشارات فرزین: خیابان انقلاب، ابتدای خیابان دانشگاه، شماره ۱۷۴

تلفن فروشگاه: ۰۶ ۴۶ ۲۴ ۶۶

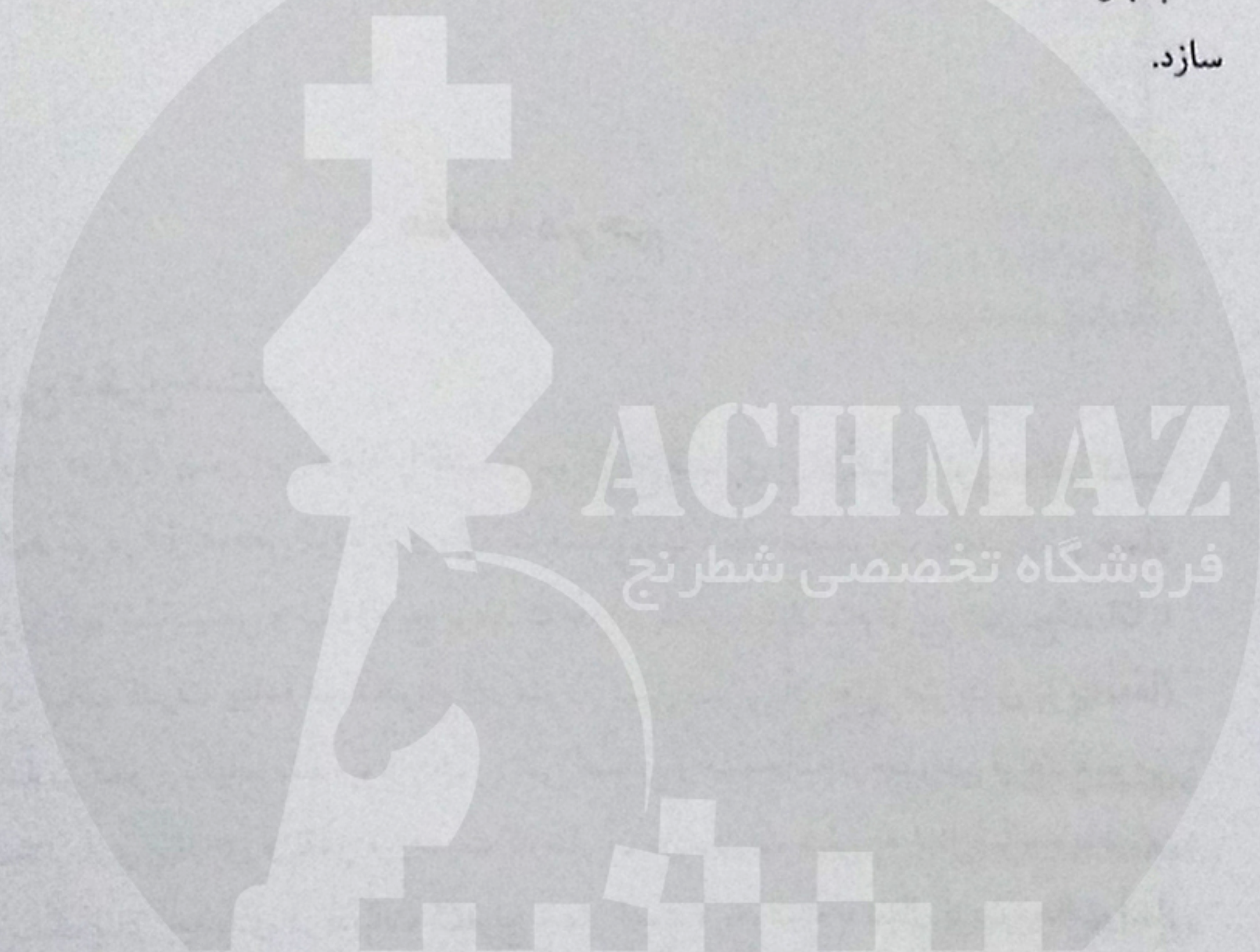
مقدمه مترجم

پیاده‌ها روح شطرنج هستند. فیلیدور دو قرن پیش این جمله را گفت و پس از او بسیاری از مؤلفین و نویسندگان کتب خاص شطرنج در آن تفحص کرده‌اند و مقالات متعددی با همین مضمون نوشته‌اند که از جمله معروفترین آنها اشتاینیتس و نیمزوویچ بودند که خود از شطرنجبازان بنام تاریخ شطرنج‌اند. اما تا زمانی که کتاب قدرت پیاده در شطرنج (یا عنوان اصلی آلمانی آن یعنی هنر بازی با پیاده‌ها) توسط هانس کموخ تألیف نشده بود، یک بررسی اصولی و همه‌جانبه در خصوص قواعد عمومی و ارزشمند بازی پیاده‌ای و نقش و اهمیت کارساز آن در تجارب عینی به عمل نیامده بود. این کتاب سنگ بنای جدیدی در ادبیات شطرنج جهان است و خواننده با دنبال کردن مطالب آن از روابط بین سواران سبک و سنگین با پیاده‌ها، ناسازگاری فیله‌ها با میخکوبهای پیاده‌ای، نقش اسب در مورد نقاط بلوکه‌کننده و ارتباط رخ با ایجاد اهرمها و بسیاری نکات ظریف استراتژیکی بازی شطرنج آگاه خواهد شد.

ترجمه و انتشار کتاب حاضر در واقع برای پر کردن خلئی که در امر آموزش شطرنج در کشورمان وجود دارد امری حیاتی به شمار می‌رود. این یکی از معدود کتب شطرنجی است که تاکنون به زبانهای مختلف و هر یک چندین بار تجدید چاپ شده است.

قدرت پیاده در شطرنج حاوی اطلاعاتی بیش از عنوان ظاهری کتاب است، زیرا نه تنها بازی پیاده‌ها با دقت و به طور مفصل در آن توضیح داده شده، بلکه نمودارهای ارائه شده در آن که در

ارتباط با ساختار پیاده‌ای در مراحل شروع و وسط بازی مطرح شده‌اند، کمک فراوانی در آموزش استراتژی بازی می‌نمایند. شطرنج‌باز در حین انجام بازیهای مسابقه‌ای یا تجربی به راحتی می‌تواند این نمودارها را در ذهن مرور و بانقشه استراتژیک مربوط به آن بازی تطبیق دهد. در سه فصل اول کتاب به منظور آشنا شدن با محتوای کتاب، اصطلاحات و عبارات فنی زیادی وارد شده که به لحاظ نبود معادلهای دقیق فارسی، مجبور بودیم باهمکاری و مشورت اساتید فن معادلهای مناسبی برای این نوع اصطلاحات انتخاب نماییم. امید است انتشار این کتاب بتواند تا حدودی نقیصه موجود در فرهنگ و ادبیات شطرنج ایران را از این لحاظ برطرف سازد.

WWW.ACHMAZSTORE.IR

پیشگفتار

نوآموزان شطرنج در بازی با پیاده‌ها که ظاهراً کم ارزشترین مهره‌ها به شمار می‌روند، همواره با بی‌دقتی عمل می‌کنند. یک یا دو یا حتی چند پیاده برای آنها هیچ فرقی نمی‌کند. اما حتی پیشروی یکی از همین پیاده‌های بی‌اهمیت ممکن است در بازی نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد و تنها با درک همین نکته ظریف می‌توان بازیکنی قوی در شطرنج شد. در بازیهای اساتید فقط تعداد پیاده‌ها نیست که مدنظر قرار می‌گیرد، بلکه اساساً ویژگی و کیفیت آنها مهم است. مهمترین خاصیت یک پیاده، حق ترفیع آن در زمانی است که به عرض هشتم برسد.

فیلیدور، شطرنجباز بزرگ فرانسوی در قرن هجدهم و از نخستین قهرمانان غیررسمی جهان شطرنج، کسی بود که در دوره انقلاب فرانسه این حقیقت انقلابی را عنوان کرد که پیاده‌ها عنصر بسیار مهمی در استراتژی شطرنج به شمار می‌روند و همگان این جمله مشهور او را شنیده‌اند که «پیاده‌ها روح شطرنج‌اند.» بد نیست یادآور شوم که فیلیدور نخستین کسی بود که در مورد مفاهیم مهم بازی با پیاده‌ها و تجزیه و تحلیل آرایشهای پیاده‌ای مختلف مطالبی را عنوان کرد که امروزه همچون معلومات استاندارد هر بازیکن پر قدرتی به شمار می‌آید: مفاهیمی از قبیل پیاده رونده، پیاده رونده حمایت شده، پیاده‌های متصل، زنجیر پیاده‌ای، پیاده ایزوله و پیاده‌های دوبله ...

دو سده است که این تئوری همچنان برقرار است. تئوری شطرنج معاصر عمیقاً به بررسی مسائل مربوط به فرم پیاده‌ها می‌پردازد. این مسائل موضوع اصلی کتابهای فراوانی است که به مرحله وسط بازی اختصاص یافته‌اند.

کتاب حاضر، یکی از کتب پایه‌ای حائز اهمیت در ادبیات شطرنج نوین است. در دوران جوانی، زمانی که تئوری شطرنج را عمیقاً مطالعه می‌کردم، کتاب «سیستم من» اثر نیمزوویچ کتاب مورد علاقه‌ام بود و همیشه منطق و روشنی آن متعجب و حیرت زده‌ام می‌ساخت. هانس کموخ نیز یکی از تئوریسینهای بسیار مهم در تاریخ شطرنج است. او به عنوان یکی از همراهان و مربیان دکتر ماکس اویوه نقش بزرگی در یکی از درخشانترین صفحات تاریخ شطرنج هلند ایفاء کرده است. کموخ چه به تنهایی و چه با همراهی دیگران، نویسنده کتب بسیاری در زمینه شطرنج است.

مطالعه دقیق کتاب قدرت پیاده در شطرنج بسیار سودمند است. با مطالعه این کتاب نه تنها می‌توان قواعد استراتژیکی خاص پیاده‌ها را فراگرفت، بلکه باید شیوه تفکر شطرنجی را از آن آموخت. البته کموخ همچون نیمزوویچ فیلسوف شطرنج به شمار نمی‌رود، معذالک یکی از بزرگترین مربیان و آموزگاران این رشته است و از این لحاظ بی‌شک شایسته‌ترین جانشین دکتر تاراش محسوب می‌گردد. هرچند کموخ به عنوان یک تئوریسین شناخته شده نیست اما مانند تاراش استادی مجرب و کارآزموده به شمار می‌رود. قضاوتهای او در مورد پوزیسیونها، مانورها و ترکیبات شطرنج دقیق و مطمئن است و معمولاً نمی‌توان آنها را رد کرد.

از کموخ قبل از هر چیز یک نکته را می‌توان آموخت و آن اینکه زیبایی شطرنج را تنها نباید در تجربیات مخاطره‌آمیز جستجو کرد بلکه باید در منطق قوی آن نیز مذاقه نمود. تقریباً در تمامی صفحات این اثر پرارزش با زیبایی منطقی شطرنج مواجه می‌شویم.

لودک پاخمان، استاد بزرگ بین‌المللی شطرنج

فهرست

صفحه	عنوان
۷.....	قسمت اول : "مبانی بازی با پیاده‌ها"
۸.....	فصل اول : مروری بر مبانی
۸.....	۱-۱. محل پیاده
۱۰.....	۲-۱. پیاده در راه ترفیع
۱۳.....	۳-۱. پیاده‌های بلوکه یا میخکوب
۱۳.....	۴-۱. نقطه ایست و ایست دور
۱۴.....	۵-۱. زوج پیاده‌ای
۱۴.....	۶-۱. پیاده پیش افتاده (نفوذی) و زوج پیش افتاده (نفوذی)
۱۶.....	۷-۱. انواع زوج
۱۸.....	۸-۱. سه تایی و چهارتایی
۱۹.....	۹-۱. اهرم
۱۹.....	۱۰-۱. انواع اهرم
۲۳.....	۱۱-۱. تعویض متقارن و نامتقارن، شطرنج
۲۴.....	۱۲-۱. اکثریتهای موضعی
۲۵.....	۱۳-۱. زنجیره‌های پیاده‌ای
۲۶.....	۱۴-۱. ایزوله کردن و گسیختگی در عرض و ستون
۲۷.....	۱۵-۱. پیاده‌های عقب مانده
۲۸.....	۱۶-۱. ایجاد حفاظ با پیاده
۲۹.....	۱۷-۱. محاصره و گیره چهار پیاده‌ای
۳۱.....	فصل دوم : پیاده‌های هم ستون
۳۱.....	۱-۲. پیاده‌های دوبله (مضاعف) یا دو پشته
۳۳.....	۲-۲. مثلث پیاده‌ای
۳۵.....	۳-۲. انواع پیاده‌های دوبله
۳۷.....	۴-۲. پیاده‌های دوبله در ستون فیل
۳۹.....	۵-۲. پیاده‌های دوبله ایزوله
۴۰.....	۶-۲. عبور پیاده و از بین بردن پیاده‌های دوبله
۴۱.....	۷-۲. هیولاهای پیاده‌ای

۴۲.....	
۴۳.....	قسمت دوم: "پیاده‌ها و سوارها"
۴۳.....	فصل سوم: پیاده‌ها و فیلها
۴۴.....	۱-۳. "تفاوت کوچک" یا تفاوت فیل با اسب
۴۵.....	۲-۳. فیلها و میخکوبهای پیاده‌ای
۴۸.....	۳-۳. تکرنگی
۵۱.....	۴-۳. فیل بد در مقابل اسب
۵۳.....	۵-۳. سرچشمه تکرنگی
۵۷.....	۶-۳. تکرنگی دینامیکی
۶۳.....	۷-۳. قدرت دورزنی فیل
۶۵.....	۸-۳. فیل خوب در مقابل فیل بد
۶۸.....	۹-۳. دو فیل
۷۳.....	۱۰-۳. فیلهای ناهمرنگ
۷۳.....	فصل چهارم: پیاده‌ها و اسبها
۸۰.....	۱-۴. خانه‌های مناسب اسب
۸۲.....	۲-۴. اسب تمرکز یافته
۸۳.....	۳-۴. اسب در نقش مهره پوشش دهنده
۸۵.....	۴-۴. تحرک و آزادی عمل اسب
۸۸.....	۵-۴. اسبهای قویتر از دو فیل
۸۸.....	فصل پنجم: پیاده‌ها و رخها
۹۰.....	۱-۵. وضعیت ستون
۹۱.....	۲-۵. کنترل فضا در ستون نیمه باز
۹۳.....	۳-۵. انواع فرمهای پیاده‌ای
۹۴.....	۴-۵. ستون باز
۹۶.....	۵-۵. تغییر مسیر عرضی
۹۹.....	۶-۵. ستون نیمه باز به اضافه ستون باز (حمله اقلیت پیاده‌ای)
۱۰۳.....	۷-۵. ساختار پیاده‌ای میخکوب لوئیس پاولسن
۱۱۴.....	۸-۵. فرم پیاده‌ای پرشی
۱۱۶.....	۹-۵. فرماسیونهای برق‌آسا
۱۱۸.....	۱۰-۵. فرماسیونهای سیسیلی
۱۲۱.....	۱۱-۵. حصار ماروتسی و دیوار بولسلاوسکی
۱۳۰.....	۱۲-۵. فرماسیونهای پیاده‌ای آزاد
	۱۳-۵. فرماسیونهای بسته - مروری بر سیستم بنونی

۱۳۱.....	۱۴-۵. فرماسیونهای نیمه بسته - فرماسیون فرانسوی
۱۳۶.....	۱۵-۵. روش دراگون و حمله سنت جورج
۱۳۸.....	۱۶-۵. روش صف آرای
۱۴۴.....	۱۷-۵. ستون پیوندی
۱۴۷.....	فصل ششم: مسدود کردن و خالی کردن
۱۴۷.....	۱-۶. مسدود کردن
۱۴۹.....	۲-۶. خالی کردن
۱۵۱.....	۳-۶. تلفیق خالی کردن و مسدود کردن
۱۵۵.....	۴-۶. انسداد دوبله
۱۵۶.....	۵-۶. شیبخون
۱۶۱.....	۶-۶. حمله میخکوب
۱۶۵.....	فصل هفتم: مرکز و حیلۀ چنگال
۱۶۶.....	۱-۷. حیلۀ چنگال در آرایش d2 و e4 در مقابل d7 و e5
۱۷۰.....	۲-۷. حیلۀ چنگال در آرایش d4 و e4 در مقابل d6 و e5
۱۷۲.....	۳-۷. حیلۀ چنگال در آرایش d4 و e4 در مقابل d6 و e7
۱۷۵.....	۴-۷. حیلۀ چنگال در آرایش d4 و e4 در مقابل d6
۱۷۷.....	۵-۷. حیلۀ چنگال در مرحله وسط بازی
۱۸۰.....	قسمت سوم: "قدرت پیاده در بازی"
۱۸۱.....	فصل هشتم: فرماسیونهای بنونی
۱۸۲.....	۱-۸. پرش بنونی
۱۸۵.....	۲-۸. بنونی بزرگ
۱۹۴.....	۳-۸. بنونی کوچک
۱۹۷.....	۴-۸. بنونی اسپانیایی
۲۰۲.....	۵-۸. بنونی برق آسا (بلیتس)
۲۰۷.....	۶-۸. بنونی جناحی
۲۱۰.....	۷-۸. بنونی گامبی
۲۱۱.....	۸-۸. بنونی شاهانه
۲۲۴.....	فصل نهم: تنوع آرایشهای پیاده‌ای
۲۲۴.....	۱-۹. دو فرماسیون وایویل
۲۳۱.....	۲-۹. آرایش تعویضی ارتدوکس
۲۳۴.....	۳-۹. سیستم میخکوب سیسیلی
۲۳۹.....	۴-۹. دیوار بولسلاوسکی

